

**PROF. DR.**  
**ABUZER KENDİGELEN**  
İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ HUKUK FAKÜLTESİ  
TİCARET HUKUKU ANABİLİM DALI  
ÖĞRETİM ÜYESİ

# **HUKUKÎ MÜTALÂALAR**

**(MAHKEME KARARLARI İLE BİRLİKTE)**

**CİLT XVIII: 2021**

İSTANBUL 2025  
**onikilevha**  
YAYIN KURULUŞU

## İÇİNDEKİLER

|   |             |      |
|---|-------------|------|
| ➤ | Önsöz       | VII  |
| ➤ | İçindekiler | IX   |
| ➤ | Kısaltmalar | XVII |

|     |                                                                              |          |
|-----|------------------------------------------------------------------------------|----------|
| [1] | <b>ANONİM ŞİRKETTE TEMSİL YETKİSİNİN KÖTÜYE KULLANILMASI VE ÇİFTE TEMSİL</b> | <b>1</b> |
|-----|------------------------------------------------------------------------------|----------|

Temsil yetkisi kötüye kullanılarak düzenlenen bir kambiyo senedinin veya sözleşmenin anonim şirketi bağlamayacağı – Genel kurul tarafından izin verilen çifte temsilin bulunduğu bir olasılıkta da aynı kuralın geçerli olduğu, bir başka deyişle iznin kötüye kullanma niteliğindeki işlemlere geçerlilik kazandırmayacağı – Taraf şirket yetkililerinin (ve hâkim ortaklarının) yakın akraba konumunda bulunmalarının iyiniyet iddiasının ileri sürülmesine de engel oluşturacağı – “Hayatın olağan akışına aykırılık” hâlinin Yargıtay uygulamasında yazılı delil ile ispat kuralının istisnalarından biri olarak kabul edildiği

|       |                               |    |
|-------|-------------------------------|----|
| [1.1] | Hukukî Mütalâa                | 1  |
| [1.2] | Somut uyuşmazlığa ilişkin not | 30 |

|     |                                     |           |
|-----|-------------------------------------|-----------|
| [2] | <b>TAŞIMA VE VEKÂLET SÖZLEŞMESİ</b> | <b>31</b> |
|-----|-------------------------------------|-----------|

Taşıma sözleşmesinde gönderenin ücret borcunu şahsen ifa etmesinin zorunlu olmadığı – Süreklilik taşımayan ve/veya ücret karşılığı yapılmayan eşya taşıma işlerinin vekâlet sözleşmesi niteliğinde olduğu – Karşı taraf (doğrudan) temsil ilişkisinin bilincindeyse hukukî işlemin sonuçlarının temsil olunan nezdinde doğacağı – Dolaylı temsil ilişkisinde vekile karşı tüm borçlar ifa edildikten sonra sözleşmeden doğan hakların müvekkile kanunen intikal edeceği

|       |                |    |
|-------|----------------|----|
| [2.1] | Hukukî Mütalâa | 31 |
|-------|----------------|----|

|       |                                          |    |
|-------|------------------------------------------|----|
| [2.2] | Somut uyuşmazlığa ilişkin mahkeme kararı | 52 |
|-------|------------------------------------------|----|

|     |                                                                                |           |
|-----|--------------------------------------------------------------------------------|-----------|
| [3] | <b>ANONİM ŞİRKETTE ESAS SÖZLEŞMESEL BAĞLAM, KAZANÇ PAYI VE OYDAN YOKSUNLUK</b> | <b>63</b> |
|-----|--------------------------------------------------------------------------------|-----------|

Aile klozu içeren esas sözleşmesel bağlamın geçerli olduğu – Rakip klozunun nama yazılı payların devri bakımından “önemli sebep” teşkil edeceği – Borsaya kote edilmemiş nama yazılı paylara da yüzdesel sınırın uygulanabileceği – Ortaklığa tanınan satın alma teklifini aşan, alım ya da ön alım hakkını içeren esas sözleşme hükmünün geçerli olmayacağı – Yüzdesel bir sınırın belirlendiği haller dışında, devredilen payların sadece bir kısmına yönelik onay verilemeyeceği – Devredilen payların gerçek değerinin belirlenmesinde mahkemenin devre dışı bırakılmasını içeren esas sözleşme hükmünün TK 340’a aykırı olacağı – Yönetim kurulu üyelerinin kazanç paylarına ilişkin, esas sözleşmede alt ve üst sınır ile paylaşım kurallarının belirlenebileceği – Yönetim kurulu üyelerinin kendilerine mali haklar tanınmasına yönelik genel kurul kararının alınmasında oydan yoksun olmayacağı – Yönetim kurulu üyelerinin kendi ibralarına ilişkin kararda başka bir pay sahibine ait oy hakkını temsilen kullanabileceği – Mevcut yönetim kurulu üyelerinin yeniden seçilebilmeleri için ibra edilmeleri gerektiği yönünde bir kanuni zorunluluğun bulunmadığı

|       |                |    |
|-------|----------------|----|
| [3.1] | Hukukî Mütalâa | 63 |
|-------|----------------|----|

|       |                        |    |
|-------|------------------------|----|
| [3.2] | Aynı Konuda Bilgi Notu | 87 |
|-------|------------------------|----|

Genel kurul kararının TK 436/1 kapsamına girmesi için, şirket ile pay sahibi arasındaki “kişisel” bir işe ilişkin olması gerektiği – TK’da oydan yoksunluğa ilişkin mevcut düzenleme istisnai nitelikte olduğundan yorum yoluyla kapsamının genişletilemeyeceği – Oydan yoksun kimsenin oy haklarının bir temsilci aracılığıyla da kullanılamayacağı – TK 393 kapsamında oydan yoksunluğun üçüncü dereceye kadar kan ve kayın hısımları ile sınırlandırıldığı – Limited şirket yönetiminin, şirket sözleşmesindeki hükme dayalı olarak müdürlerden birine veya üçüncü bir kişiye devredilmesinin mümkün olduğu

|            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |            |
|------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------|
| <b>[4]</b> | <b>ÇEKTE KİŞİSEL DEF'İLERİN İLERİ SÜRÜLMESİ</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | <b>96</b>  |
|            | Emre yazılı bir çekin alacağın temliki hükümlerine göre devredilmesi hâlinde, artık borçlunun ileri sürebileceği def'iler hakkında BK 188'in uygulama alanı bulacağı – Kendisine karşı şahsi def'i dermeyanı mümkün olan bir kimseden alacağın temliki yolu ile çeki iktisap eden kişinin "iyiniyetli" olup olmadığına bakılmaksızın, şahsi def'ilerin halef olana karşı da ileri sürülebileceği – TK 358 hükmüne aykırı bir kambiyo taahhüdünün batıl kabul edileceği – Sermayenin iadesi amacıyla yapılan kambiyo taahhüdünün ise TK 480/3'e aykırı olacağı – Yönetim kurulu üyesinin bir taraftan şirketi diğer taraftan ise üçüncü bir kişiyi temsilen hukuki işlemler yapmasının TK 395/1 kapsamında olduğu – Düzenlenen çeklerin muvazaalı olup olmadığı sorusunun ancak somut olayın bütün koşulları birlikte değerlendirilmek suretiyle cevaplandırılabilceği |            |
| [4.1]      | Hukukî Mütalâa                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | 96         |
| [4.2]      | Somut uyuşmazlığa ilişkin BAM kararı                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | 126        |
| <b>[5]</b> | <b>SERMAYENİN İADESİ YASAĞI</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | <b>130</b> |
|            | "Sermayenin iadesi yasağı"nı düzenleyen TK 480/3 uyarınca pay sahibi şirkete getirdiği katılma payının iadesini talep edemeyeceği gibi şirketin de böyle bir sonucu doğuracak bir ödemeyi gerçekleştiremeyeceği – Bu nedenle pay sahibinin katılma payının (sermayenin) kendisine iadesini, karşılığında ortaklığın payları geri almasını içeren bir eda talebinde bulunamayacağı                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |            |
| [5.1]      | Hukukî Mütalâa                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | 130        |
| [5.2]      | Somut uyuşmazlığa ilişkin mahkeme kararı                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | 140        |
| <b>[6]</b> | <b>FAKTORİNG SÖZLEŞMESİ / HAKSIZ FİİL</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | <b>142</b> |
|            | Factoring şirketinin devraldığı alacaklar hakkında istihbarat çalışması yapmak ve ayrıca bunu ispat etmekle yükümlü olduğu – Salt malvarlığı zararlarında, BK 49/1 uyarınca haksız fiil sorumluluğunun doğabilmesi için mağdurun zarar görmesi ile ihlal edilen kural arasında hukuka aykırılık bağı-                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |            |

nın bulunması gerektiği – Keza BK 49/2 kapsamında ahlaka aykırı fiilden sorumluluk bakımından ise özel zarar verme kastının ispatlanmasının zorunlu olduğu – Kendisine düşen araştırma yükümlülüğünü yerine getirmeyen kişinin güven sorumluluğundan yararlanamayacağı

- [6.1] Hukukî Mütalâa – Uzman Görüşü 142  
 [6.2] Somut uyuşmazlığa ilişkin mahkeme kararı 169

## [7] KAMBIYO SENETLERİNDE DEF’İLER 176

Damga pulunun bononun geçersizliğine sebebiyet vermeyeceği – Senet lehtarda kaldığı sürece düzenleyenin sahip olduğu her türlü def’iyi, herhangi bir sınırlama olmaksızın lehtara karşı ileri sürebileceği – Kambiyo senedinin düzenleyenin elinden rızası hilafına çıktığı iddiası/def’i haksız fiile dayalı olduğundan her türlü delille ispatlanabileceği – Taraflar arasında doldurma anlaşması yoksa artık “açık bono” değil “ek-sik bono”dan söz edileceği – Eksik bono def’inin de her türlü delille ispatlanabileceği – Senede karşı senet kuralının bir istisnasının da “hayatın olağan akışına aykırılık” hali olduğu

- [7.1] Hukukî Mütalâa 176  
 [7.2] Somut uyuşmazlığa ilişkin not 195

## [8] YÖNETİM KURULUNUN TEMSİL YETKİSİNİ DEVRİ 196

TK 375/1-(d) hükmünün kendisine devredilen temsil yetkisinin kapsamı itibarıyla şirkette “organ” sıfatını kazanacak kişilerin atanmaları ve görevden alınmalarıyla sınırlı olduğu – Anılan hükmün kapsamına girmeyen yetkilendirmelerin yönetim kurulunun devredilemez görevlerinden olmadığı, dolayısıyla böyle bir yetkilendirmenin geçerliliği için bir yönetim kurulu kararı alınmasının zorunlu bulunmadığı – TK 370/1 hükmünün anonim ortaklık adına bir kişiye rızai temsil yetkisi verilmesinde de uygulama alanı bulacağı – Bu nedenle temsile yetkili iki yönetim kurulu üyesinin yaptığı bir yetkilendirme işleminin hukuken geçerli olacağı – Bizzat yönetim kurulu üyeleri vasıtasıyla gerçekleştirilecek kanuni temsil düzeninin şirketin bir iştirakinin genel kurul toplantısına

|             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |            |
|-------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------|
|             | katılarak oy hakkını kullanmak noktasında rızai temsil müessesesinden yararlanma imkânını ortadan kaldırmayacağı                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |            |
| [8.1]       | Hukukî Mütalâa                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | 196        |
| [8.2]       | Somut uyuşmazlığa ilişkin not                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | 215        |
| <b>[9]</b>  | <b>YÖNETİM KURULU ÜYELERİNİN SORUMLULUĞU</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | <b>216</b> |
|             | Yönetim kurulu kararlarının özen yükümlülüğü çerçevesinde değerlendirilmesinde işadami kararı ilkesinin gözetileceği – Bu ilkenin yönetim kurulu kararlarının yerindeliğini değil, kararların alınma sürecindeki özen yükümlülüğünün değerlendirilmesini gerekli kıldığı – Özen yükümlülüğüne uygun olarak alınan bir yönetim kurulu kararının olumsuz sonuçlar doğurmasının bir sorumluluk sebebi teşkil etmeyeceği – Anonim şirket yönetim kurulu kararları aleyhine açılacak butlan veya yokluğun tespiti davalarında husumetin anonim şirket tüzel kişiliğine yöneltilmesi gerektiği – Yönetim kurulu toplantılarına çağrının ne kadar süre önceden yapılması gerektiği hususunda meselenin önemi ve aciliyeti üzerinde de durulmasının zorunlu olduğu – Genel kurul kararını gerektiren TK 408/2-(f)’nin kapsamına kiralama işleminin girmedeği |            |
| [9.1]       | Hukukî Mütalâa                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | 216        |
| [9.2]       | Somut uyuşmazlığa ilişkin BAM kararı                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | 249        |
| <b>[10]</b> | <b>TAŞIMA SÖZLEŞMESİ</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | <b>287</b> |
|             | Taşıma senedi düzenlenmesinin taşıma sözleşmesinin kuruluşu bakımından bir geçerlilik şartı olmadığı – Taşıma senedinin kural olarak sadece bir ispat görevi ifa ettiği – Bir taşıma senedinin altında imzası bulunan kişi bakımından aleyhe delil oluşturacağı – Keza senet altında imzası bulunmayan kişinin de senede dayanması, dolayısıyla senetteki kayıtları kabul etmesi durumunda senetteki kayıtların onun aleyhine delil niteliği taşıyacağı – Taşıma sözleşmesini cisimlendirmek için düzenlenen taşıma senedinin sadece gönderen ile taşıyıcı arasında kurulan taşıma ilişkisini ispata yarayacağı – taşıma senedinde gösterilen gönderen ile gönderilen arasında nasıl bir ilişki olduğu hususunun taşıma senedinden hareketle ispatlanamayacağı                                                                                       |            |

|        |                               |     |
|--------|-------------------------------|-----|
| [10.1] | Hukukî Mütalâa                | 287 |
| [10.2] | Somut uyuşmazlığa ilişkin not | 301 |

## [11] PAY SAHİPLERİ SÖZLEŞMESİ 302

Anonim ortaklığa ilişkin kanun ve esas sözleşme hükümlerinin etkilerini korporatif alanda gösteren, nesnel nitelikteki düzenlemeler olduğu – Buna karşılık pay sahipleri sözleşmelerinin ise etkilerini sadece borçlar hukuku alanında gösteren kişisel nitelikte hükümler olduğu – Pay sahipleri sözleşmesindeki bir hükmün TK'daki emredici hükümlere aykırılığı nedeniyle geçersizliğinin ancak sözleşme hükmünün korporatif alana etki ederek oradaki emredici hükmü ortadan kaldırması veya sınırlaması halinde mümkün olabileceği – Pay sahipleri sözleşmeleri ile taraflara yüklenen rekabet yasağı kayıtlarının geçerli olduğu – Bir pay sahibinin payı üzerinde mülkiyet hakkının kendisine tanındığı tüketme yetkisini her türlü kazandırıcı işleme konu edebileceği – Anonim şirketin de üçüncü bir kişiyle sözleşme akdederek şirket belge ve kayıtları üzerinde inceleme hakkı tanınmasına hukuken bir engel bulunmadığı – Pay sahipleri sözleşmesinin kendisine yüklediği yükümlülükleri yerine getirme borcu altındaki kişinin araya bir tüzel kişilik koyarak anılan borçtan kurtulmasının mümkün olmadığı

|   |                |     |
|---|----------------|-----|
| ➤ | Hukukî Mütalâa | 302 |
|---|----------------|-----|

## [12] YÖNETİM KURULU ÜYESİNİN AZLI 323

Genel kurulun gündemde yer alan bir hususun tamamen veya kısmen görüşülmemesi yönünde karar alabileceği, bu bağlamda tüm yönetim kurulu üyelerine yönelik seçim yapmak yerine sadece bir üyenin azli ile de yetinebileceği – Bir üyenin genel kurul tarafından azli ve yerine yenisinin seçilmemesi olasılığında, üye sayısı ana sözleşmede belirlenen sayının altına düşse bile hâlen toplantı ve karar yeter sayısı korunabiliyorsa şirketin organsız kaldığından söz edilemeyeceği – TK 363 hükmünün yönetim kuruluna eksilen üyeyi seçme konusunda bir yükümlülük getirmediği – pay sahipleri sözleşmesi ile bir gruba yönetim kuruluna aday önerme imkânı

tanınmasının korporatif alanda bir etki doğurmayacağı – TK 360 uyarınca önerilen gerçek kişi adayın reddine ilişkin haklı sebebin, reddedilen gerçek kişinin paylarının tamamına sahip olduğu tüzel kişi yönünden de geçerli olacağı – TK 360 gereğince bir pay grubuna tanınan aday önerme hakkının kullanılmasının zorunlu olmadığı ve böyle bir olasılıkta seçim yetkisine getirilen sınırlama ortadan kalkan genel kurulun dilediği kişiyi seçme hakkına sahip olacağı

- [12.1] Hukukî Mütalâa 323  
 [12.2] Somut uyuşmazlığa ilişkin mahkeme kararı 341

### **[13] TÜZEL KİŞİLİK PERDESİNİN ARALANMASI 345**

Sermaye şirketi ortaklarının şirket borçlarından dolayı şirket alacaklılarına karşı kural olarak herhangi bir sorumluluğunun bulunmadığı – Ancak bu ayrıcalıktan yararlanmak için tüzel kişilik kurumunun öngörülme amacına uygun kullanılması gerektiği ve sınırlı sorumluluğun meşruiyetinin bu kabule dayandığı – Dolayısıyla amaca aykırı kullanımlarda artık tüzel kişilik kalkanının arkasına sığınmanın hukuk düzeni tarafından korunmayacağı – Özellikle şirket ile ortağın malvarlığının karıştırılmasında olduğu gibi hakkın kötüye kullanılması sayılan hâllerde şirketin borcundan dolayı ortakların da kişisel sorumluluğuna başvurulabileceği – Şirkete ödenen bir paranın şirketin hesaplarına değil, çeşitli işlemler neticesinde doğrudan ortaklara aktarılmasının tüzel kişilik perdesinin kaldırılmasına/aralanmasına gerekçe oluşturacağı

- [13.1] Hukukî Mütalâa 345  
 [13.2] Somut uyuşmazlığa ilişkin not 359

### **EK KARARLAR 360**

- [1] Cilt XIV – Hukukî Mütalâa 11’e Ek (2) 360  
 [2] Cilt XIV – Hukukî Mütalâa 19’a Ek (2) 365  
 [3] Cilt XV – Hukukî Mütalâa 3’e Ek 370  
 [4] Cilt XV – Hukukî Mütalâa 7’ye Ek 374  
 [5] Cilt XV – Hukukî Mütalâa 12’ye Ek (2) 383

|      |                                                                     |            |
|------|---------------------------------------------------------------------|------------|
| [6]  | Cilt XV – Hukukî Mütalâa 13’e Ek (2)                                | 402        |
| [7]  | Cilt XVI – Hukukî Mütalâa 5’e Ek                                    | 408        |
| [8]  | Cilt XVI – Hukukî Mütalâa 8’e Ek                                    | 415        |
| [9]  | Cilt XVI – Hukukî Mütalâa 10’a Ek                                   | 421        |
| [10] | Cilt XVII – Hukukî Mütalâa 1’e Ek                                   | 426        |
| [11] | Cilt XVII – Hukukî Mütalâa 8’e Ek                                   | 454        |
| ➤    | <b>Prof. Dr. Abuzer Kendigelen’in Bilimsel Yayınlarının Listesi</b> | <b>463</b> |